

UPUTE

O PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU ZA STRANE RADNIKE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zagreb, travanj 2019. godine

UVOD

Vlada Republike Hrvatske je na 70. sjednici 7. prosinca 2017. donijela Odluku o utvrđivanju godišnje kvote dozvola za zapošljavanje stranaca za kalendarsku godinu 2018. („Narodne novine“, broj 122/17.), a istom je omogućeno izdavanje 31.000 dozvola za zapošljavanje stranih radnika u Republici Hrvatskoj.

Zakonom o strancima („Narodne novine“, broj 130/11., 74/13. i 69/17.) se propisuju uvjeti ulaska, kretanja, boravka i rada državljana trećih zemalja i državljana država članica Europskoga gospodarskog prostora i članova njihovih obitelji te uvjeti rada i prava upućenih radnika u Republici Hrvatskoj. U skladu s navedenim Zakonom, za izdavanje radnih i poslovnih dozvola strancima nadležno je Ministarstvo unutarnjih poslova, odnosno Policijske uprave te Vas upućujemo na web stranicu na kojoj je detaljno opisan postupak za izdavanje radnih dozvola:

<http://policija.hr/47.aspx>

Budući se određene obveze poslodavaca u provedbi mjera zaštite na radu odnose i na zaposlene strane radnike u Republici Hrvatskoj, u cilju neposrednog informiranja i savjetovanja te jačanja preventivnog djelovanja s ciljem sprečavanja nesreća, ozljeda na radu, profesionalnih i bolesti povezanih s radom, a polazeći od svoje nadležnosti kao središnje javne ustanove u području praćenja i unapređivanja zaštite na radu, Zavod za unapređivanje zaštite na radu izradio je Upute o provođenju zaštite na radu za strane radnike u Republici Hrvatskoj.

PRAVNA OSNOVA ZA PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU ZA STRANE RADNIKE

Zakonom o zaštiti na radu (Narodne novine, broj 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18.) (*dalje u tekstu: Zakon*) uređuje se sustav zaštite na radu u Republici Hrvatskoj, a osobito nacionalna politika i aktivnosti, opća načela prevencije i pravila zaštite na radu, obveze poslodavca, prava i obveze radnika i povjerenika radnika za zaštitu na radu, djelatnosti u vezi sa zaštitom na radu, nadzor i prekršajna odgovornost. Temeljem čl. 3.st.1.podst.31. Zakona zaštita na radu je definirana kao sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprečavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom. U svrhu učinkovitog sustava zaštite na radu, neophodna je povezanost poslodavaca i njihovih ovlaštenika, radnika (uključujući i strane radnike), povjerenika radnika za zaštitu na radu, specijalista medicine rada i svih ostalih dionika od kojih se očekuje stalni doprinos na prevenciji te unapređenju sustava.

Zakon se primjenjuje u svim djelatnostima u kojima radnici obavljaju poslove za poslodavca, osim prilikom obavljanja pojedinih poslova na koje se zbog njihovih posebnosti i neizbježne proturječnosti s odredbama istog Zakona, Zakon na njih ne može u cijelosti primijeniti, kao što su poslovi Oružanih snaga Republike Hrvatske, policijski poslovi, poslovi zaštite i spašavanja, poslovi zaštite osoba i imovine te poslovi vatrogasaca i pirotehničara.

Sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom odnosi se i na strane radnike, a što je regulirano čl. 54. Zakona koji propisuje da strani radnici moraju, uz uvjete propisane posebnim propisima, ispunjavati i uvjete propisane odredbama Zakona i propisa donesenih na temelju njega, a poslodavac koji koristi rad ustupljenog, odnosno upućenog stranog radnika obavezan je provjeriti njegovu osposobljenost.

Strani radnici imaju pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu te moraju ispuniti sve obveze propisane Zakonom i njegovim provedbenim propisima.

Strani radnici moraju ispunjavati sve uvjete propisane Zakonom jer bi zbog neispunjenja mogla biti ugrožena njihova sigurnost i zdravlje, ali i sigurnost i zdravlje drugih radnika. Slijedom navedenog, poslodavac koji koristi rad ustupljenog, odnosno upućenog stranog radnika obavezan je provjeriti ispunjavanje propisanih uvjeta.

OBVEZE POSLODAVCA U PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU

Temeljem čl. 17.st.1. Zakona poslodavac je obavezan organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavještavanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima.

Poslodavac je obavezan organizirati i provoditi zaštitu na radu temeljem Zakona i provedbenih propisa za sve radnike, uključujući i strane radnike.

OSNOVNE OBVEZE POSLODAVCA IZ ZAŠTITE NA RADU:

- obveza izrade procjene rizika na radu
- ugovaranje obavljanja poslova zaštite na radu
- imenovanje ovlaštenika
- nesmetano obavljanje dužnosti povjerenika radnika
- osnivanje odbora za zaštitu na radu
- osposobljavanje za rad na siguran način
- obavješćivanje i savjetovanje
- poslovi s posebnim uvjetima rada
- zaštita posebno osjetljivih skupina radnika
- sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada
- nadzorni uređaji kao sredstva zaštite na radu
- tehnologija rada i radni postupci
- radni okoliš
- uporaba opasnih kemikalija na radu
- biološki agensi na radu
- stres na radu ili u vezi s radom
- sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute
- zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika, evakuacija i spašavanje
- pružanje prve pomoći
- zaštita nepušača
- zabrana uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti
- evidencije, isprave i obavijesti
- zdravstvena zaštita na radu
- medicina rada
- obveze poslodavca prema tijelima nadzora
- privremeno radilište

- usklađivanje obavljanja radova
- koordinator za zaštitu na radu
- Zavod za unapređivanje zaštite na radu

S obzirom da je poslodavac obavezan organizirati i provoditi zaštitu na radu te obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu, dokumentacija za organizaciju i provođenje zaštite na radu vezana za rizike na mjestu rada i u vezi s radom stranog radnika –mora biti prevedena na jezik i pismo koji strani radnik razumije.

DETALJNIJE O NAJZNAČAJNIJIM OBVEZAMA POSLODAVCA IZ ZAŠTITE NA RADU I SPECIFIČNOSTIMA U PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU ZA STRANE RADNIKE:

1) OBVEZA IZRADE PROCJENE RIZIKA NA RADU

Poslodavac je obavezan imati izrađenu procjenu rizika za sve poslove koje za njega obavljaju radnici i osobe na radu.

Temeljem čl.18.st.1. Zakona poslodavac je obavezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.

Čl.18.st.2. Zakona propisuje da je poslodavac obavezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, koja odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom i koja je dostupna radniku na mjestu rada.

S obzirom na navedenu obvezu da procjena rizika mora biti dostupna radniku na mjestu rada i na propisanu obvezu obavješćivanja i savjetovanja s radnicima iz čl. 31. Zakona, procjena rizika mora biti prevedena i dostupna stranom radniku na jeziku i pismu koje strani radnik razumije.

2) OBVEZA OSPOSOBLJAVANJA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Radnici moraju biti osposobljeni za rad na siguran način u skladu s čl. 27. i 28. Zakona i Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita („Narodne novine“, broj 112/14.)

U skladu sa čl. 27. st. 1. Zakona poslodavac je obavezan provoditi osposobljavanje radnika za rad na siguran način prema programu osposobljavanja koji se mora temeljiti na procjeni rizika prije početka rada, kod promjena u radnom postupku, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada, kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Člankom 28. Zakona propisana je zabrana rada radnika koji nije osposobljen za rad na siguran način. Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obavezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Poslodavac je obavezan osposobljavanje za rad na siguran način provoditi na jeziku i pismu koji strani radnik razumije.

Neposredni nadzor rada stranog radnika koji nije osposobljen za rad na siguran način obavlja radnik osposobljen za rad na siguran način uz uvjet da posjeduje aktivno znanje jezika koji strani radnik razumije.

3) OBVEZA OBAVJEŠĆIVANJA I SAVJETOVANJA

Čl. 31. Zakona propisuje da je poslodavac obavezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu s Zakonom i općim propisima o radu.

S obzirom da je poslodavac obavezan obavješćivati i savjetovati se sa stranim radnicima, dokumentacija o ispunjavanju obveza poslodavca iz zaštite na radu, a koja je neposredno vezana za rizike na mjestu rada i u vezi s radom stranog radnika - mora biti prevedena na jezik i pismo koji strani radnik razumije.

4) POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

Obveze poslodavca u vezi s poslovima s posebnim uvjetima rada propisane su čl. 36. Zakona te poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava uvjete propisane posebnim propisom za te poslove.

U slučaju da radnik obavlja poslove s posebnim uvjetima rada, obavezan je osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost u skladu s Pravilnikom o poslovima s posebnim uvjetima rada („Narodne novine“, broj 5/84.)

Pisani dokaz da strani radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada izdan izvan Republike Hrvatske (npr. liječnička svjedodžba, uvjerenja i dr. dokaz kojim se dokazuje stručna osposobljenost i zdravstvena sposobnost u svrhu ispunjavanja uvjeta za poslove s posebnim uvjetima rada) mora biti preveden na hrvatski jezik i latinično pismo.

5) SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA

Poslodavac je obvezan u skladu s čl. 41. i 42. Zakona, Pravilnikom o pregledu i ispitivanju radne opreme („Narodne novine“, broj 16/16.) i Pravilnikom o zaštiti na radu pri uporabi radne opreme („Narodne novine“, broj 18/17.), pravilima zaštite na radu, posebnim propisima, odnosno uputama proizvođača, obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.

Temeljem čl. 41. st. 1. Zakona poslodavac je obvezan osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu. Osim navedenog, poslodavac je obvezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

Poslodavac je obvezan stranom radniku osigurati da su mjesta rada koja koristi u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i ispravna u skladu s pravilima zaštite na radu. Osim navedenog, poslodavac je obvezan stranom radniku osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te ih koristi u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožava sebe ili druge radnike.

6) OBVEZE POSLODAVCA U VEZI SA SIGURNOSNIM ZNAKOVIMA, PISANIM OBAVIJESTIMA I UPUTAMA

U skladu s čl. 53. Zakona poslodavac je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu, ali u slučaju ako oni nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, potrebno je postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

U slučaju ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika i poslodavac je postavio pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu, navedene postavljene pisane obavijesti i upute moraju biti prevedene na jezik i pismo koji strani radnik razumije.

ISTICANJE I DOSTUPNOST NA MJESTU RADA

Temeljem članka 62. stavka 1. Zakona o zaštiti na radu poslodavac je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

- 1) sigurnosne znakove
- 2) znakove za evakuaciju i spašavanje
- 3) upute i oznake za rukovanje radnom opremom
- 4) upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Upute za rad na siguran način kao i upute za rad s opasnim kemikalijama biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti potrebno je prevesti na jezik i pismo koje strani radnik razumije.

Sigurnosne znakove, znakove za evakuaciju i spašavanje, poslodavac može dodatno pojasniti s dodatnim tekstom na jeziku i pismu koje strani radnik razumije.

Člankom 62. stavkom 2. Zakona o zaštiti na radu poslodavac je obavezan osigurati da radniku budu dostupni:

- 1) procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 2) upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 3) pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način
- 4) pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
- 5) zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

Procjena rizika za mjesto rada stranog radnika i poslove koji se na njemu obavljaju, upute za rad na siguran način za mjesto rada stranog radnika i poslove koji se na njemu obavljaju, pisani dokaz o osposobljenosti stranog radnika za rad na siguran način, pisani dokaz da strani radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada i zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša moraju biti prevedeni na jezik i pismo koje strani radnik razumije.

ZAKLJUČAK

Strani radnici imaju pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu te moraju ispuniti sve obveze propisane Zakonom i njegovim provedbenim propisima.

Poslodavac je obvezan organizirati i provoditi mjere zaštite na radu i zaštite zdravlja radnika sukladno Zakonu i provedbenim propisima za sve radnike, uključujući i strane radnike.

S obzirom da je poslodavac obvezan organizirati i provoditi zaštitu na radu te obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu, dokumentacija za organizaciju i provođenje zaštite na radu vezana za rizike na mjestu rada i u vezi s radom stranog radnika –mora biti prevedena na jezik i pismo koji strani radnik razumije.

Poslodavac je obvezan osigurati stranom radniku da su mjesta rada koja koristi u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i ispravna u skladu s pravilima zaštite na radu. Osim navedenog, poslodavac je obvezan stranom radniku osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te ih koristi u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožava sebe ili druge radnike.

Prevencijom u zaštiti na radu, učinimo mjesta rada sigurnijima i zdravijima!

Zaštita na radu je prva!

Sigurno mjesto rada - siguran povratak kući!

MINISTARSTVO RADA
I MIROVINSKOGA SUSTAVA

Informirajte se i savjetujte o zaštiti na radu

Besplatno savjetovalište ZNR 3u1

web stranica: www.mrms.hr

e-mail: info@mrms.hr

tel.: +385 16459 220